

***EKOLOGIJA V ŠALEŠKI
DOLINI***
(TERENSKO DELO)

1. UVOD

Velenjska kotlina je bila v preteklosti zaradi premogovništva, termoelektrarne in industrije ekološko hudo prizadeta. Zato je na tem področju nastalo društvo ENRiCo, ki skrbi za izvajanje ekološke sanacije velenjske kotline. Zaposleni pa se ne ukvarjajo le s sanacijo, temveč poskušajo tudi preprečiti ponovne ekološke katastrofe, predvsem na območju Velenjske kotline.

2. NAMEN IN CILJI

Ko smo prišli v Velenje, smo po ogledu premogovniškega muzeja poslušali še predavanje o ekološki sanaciji regije. Predavanje se je deloma odvijalo tudi na terenu. Ob posameznih zanimivih točkah smo slišali še dodatne razlage sanacije.

ŽVEPLENA POLUCIJA

Začetki raziskav vpliva Termoelektrarne Šoštanj na gozdni ekosistem segajo že 12 let nazaj. Raziskave potekajo s pomočjo metode za ugotavljanje stanja najpogosteje zastopane drevesne vrste smreke v povezavi z obratovanjem termoelektrarne. Na osnovi rezultatov analiz biokemijskih parametrov v iglicah tekočega letnika ocenjujejo obremenitve z žvepleno onesnaženostjo in fiziološko stanje smreke v določenem prostoru in času.

Rezultati so pokazali, da so z žvepleno polucijo obremenjena vsa vzorčna mesta, izstopajo pa območja Velikega vrha in Zavodenj. Po izgradnji odžveplalne naprave na bloku 4 TEŠ v letu 1995 je bila akumulacija žvepla manjša, kar jasno kaže na pozitivne učinke odžveplalne naprave. Vendar pa je vsebnost še vedno tako velika, da so vzorčna mesta, ki so v bližini elektrarne in območja temperaturnih inverzij, v tretjem in četrtem razredu, bolj oddaljena pa v drugem ali prvem razredu. Ugotovljeno je bilo izboljšanje stanja smreke po letu 1995. Prav tako je osutost krošenj dreves po letu 1995 manjša tako v Sloveniji kot tudi v Evropi. Razlog za to je zmanjševanje onesnaževanja okolja s plinastimi onesnažili in ugodnejše klimatske razmere po letu 1995.

ZAPRTI KROGOTOK VODE ZA TRANSPORT PEPELA

Odlagališče pepela, žindre in produktov razžveplanja dimnih plinov TEŠ leži na ugrezninskem področju ob Velenjskem jezeru. Letno odložijo na to odlagališče približno 800.000 ton pepela in okrog 300.000 ton sadre. Obsega 80 ha kopne površine. Obseg se zaradi neprestanega ugreznanja področja in sprotnega nasipavanja s pepelom ne spreminja. Ob gradnji odlagališča so se pojavili negativni vplivi na okolje, ki jih v TEŠ rešujejo. Prašenje z odlagališča rešujejo tako, da neaktivne dele prekrivajo z zemljo in ozelenjujejo, aktivne dele z usedalniki pa močijo z vodo. Uvedli so tudi zaprt krogotok vode za transport pepela, ki je omogočil, da se je kvaliteta vode Velenjskega jezera izboljšala.

Nekoč mrtvo jezero je oživel.

JEZERA

Šaleška jezera (Velenjsko 137 ha, Družmirsko 50 ha, Škalsko 17 ha, Turistično 2,4 ha) predstavljajo vedno večjo možnost za razvoj rekreacije in turizma. Po opravljeni sanaciji in rekultivaciji rudniških ugreznin so nastale nove površine, ki bodo namenjene različnim uporabnikom. Temperatura vode je primerna za kopanje od maja do oktobra. Kakovost vode je v 1999 letu pri veliki večini odvzetih vzorcev ustrezala normam iz pravilnika za kopalne vode.

3. ZAKLJUČEK

Predavanje je bilo zanimivo in spoznali smo precej različnih variant ekološke sanacije in nekaj iznajdljivih rešitev. Poleg tega smo bili seznanjeni tudi z načini, kako pametno izrabiti rekultivirane površine. Zaradi jezer so se namreč Velenjski kotlini odprle popolnoma nove možnosti za turizem. Vaja je vsekakor uspela, saj smo izvedeli veliko o tem česa v naravi ni dobro početi in kako narejeno škodo popraviti.

Termo elektrarna Šoštanj

